

To all my readers in
Macedonia, Thanks for
letting me keep you in
suspense!

Lise Gardner

za avtorot

Лиса Гарднер е автор на повеќе Њујорк Тајмс бестселери, а дел од нејзините наслови ја имаат задржано број 1 позицијата на Њујорк Тајмс листата на бестселери по неколку месеци.

Таа живее во Нова Англија со своето семејство, каде работи на својата нова книга.

vo se]avawe na
maj kl kl emons,
dobar ~ovek,
i zguben prerano

ni nedosti ga[

**АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...
ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ**

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги со уникатни приказни достојни за нивното време...

Наслов на оригиналот

Live to tell

© 2010 Lisa Gardner

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2015

Издавач Издавачка куќа Сакам Книги - Скопје

Преведувач Ивана Спасев

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Диме Спасев

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Графостил - Скопје, 2015

Тираж 1000 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без писмена согласност од издавачот.

Преживеј за да
раскажуваш

Li sa Gardner

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Prol og dani el a

Веќе не ја помнам таа ноќ многу добро. На почетокот, ти се чини дека нема да заборавиш никогаш. Но времето е нејасна, магловита работа, особено за дете. И година по година, дел по дел, деталите почнаа да бледеат од мојата меморија. Доктор Френк ме увери дека станува збор за вештини за справување со проблемот и продолжување понатаму. Дека природната еволуција на мојата психа почнала да лекува. Дека тука нема причина за да чувствувам вина.

Но се разбира дека чувствувам.

Се сеќавам дека ме разбуди вресок. Можеби на мајка ми, но судејќи според полицискиот извештај, веројатно на сестра ми. Во мојата соба беше темно. Јас бев дезориентирана, не можев да гледам. И во воздухот имаше миризба. Тоа е она на што најдобро се сеќавам после сите овие години. Чадлива арома за која мислев дека доаѓа од оган, но всушност беше барут, се ширеше низ ходникот.

Трева. Гласови. Работи кои можев да ги чујам, но не и да ги видам: тешки чекори, тропот на тело кое паѓа надолу по скалите. И тогаш гласот на татко ми, одекнување пред мојата соба.

„Ох, Дани, мила. Мојата убава, убава, Дани.“

Мојата врата се отвори. Светол, сјаен правоаголник сред поле од црнило. Сенката на татко ми, висната пред вратата.

„Дани, мила“, запеа тој повесело. „Мојата убава, убава, Дани.“

pre` i vej za da raska` uva[

Тогаш го залепи пиштолот за своето чело и го повлече чкрапалото.

Не сум сигурна што се случи непосредно после тоа. Дали сум станала од кревет? Дали сум викнала полиција? Дали сум се обидела да ја реанимирам мајка ми или можеби да го запрам крварењето од распарчената глава на сестра ми или испокршеното тело на брат ми?

Се сеќавам дека во мојата соба влезе друг човек. Тој зборуваше со успокојувачки глас, ми кажа дека сега сè ќе биде во ред, дека сум безбедна. Ме крена во раце, иако имав девет години и бев премногу голема за да ме третира како бебе. Ми рече да ги затворам очите. Ми рече да не гледам.

Јас кимнав во неговото рамо, но се разбира дека не ги затворив очите. Продолжив да гледам.

Морав да видам. Морав да снимам. Морав да запомнам. Тоа е должноста на единствен преживеан.

Според извештајот на полицијата, татко ми бил пијан таа вечер. Испил најмалку пет чаши виски пред да го наполни службениот пиштол. Ја изгубил работата во одделот на шерифот претходната недела - откако двапати го укориле за појавување на работа во не баш трезна состојба. Шерифот Вејн, човекот кој ме изнесе од куќата, се надевал дека отказот ќе го принуди татко ми да се среди, можеби дури и да се зачлени во група за поддршка на алкохоличари. Претпоставувам дека татко ми имал други идеи.

Почнал во спалната соба, фаќајќи ја мајка ми веднаш до нејзиниот кревет. Потоа продолжил со мојата тринаесетгодишна сестра, која сирнала од својата соба, веројатно да види што се случува. Мојот единаесетгодишен брат исто така се појавил во ходникот. Тој се обидел да

побегне. Татко ми го застрелал во грбот и Џони паднал надолу по скалите. Истрелот не бил многу прецизен и на Џони му требало време за да умре.

Јас, се разбира, не се сеќавам на ова. Но го прочитав официјалниот извештај на мојот осумнаесетти роденден.

Барав одговор кој никогаш не го најдов.

Татко ми го уби целото наше семејство, освен мене. Дали тоа значеше дека мене најмногу ме сакаше... или дека мене најмногу ме мразеше?

„Што мислиш ти?“ одговараше доктор Френк секогаш.

Јас мислам дека ова е приказната на мојот живот.

Посакувам да можев да ви кажам каква боја беа очите на мајка ми. Логично, знам дека беа сини затоа што откако моето семејство умре, јас отидов да живеам со тетка ми Елен, сестрата на мајка ми. Тетка Елен има сини очи, а судејќи според сликите што ми останаа, таа и мајка ми се плукнати една на друга.

Само што... тоа е проблемот. Тетка Елен толку многу личи на мајка ми, што во текот на годините, таа стана мојата мајка. Во мојот ум, јас ги гледам очите на тетка Елен. Го слушам нејзиниот глас, ги чувствувам нејзините раце како ме покриваат навечер. И патам и страдам затоа што сакам да ми се врати мајка ми. Но таа ми се лизга низ прсти, мојата предавничка меморија ја убива поефективно од татко ми, толку многу што бев принудена да читам полициски извештаи и да гледам фотографии од местото на злосторството... и сега единствената слика што ја имам од мајка ми е едно љубопитно, омлитавено лице кое зјапа во фотоапаратот со дупка сред челото.

Имам слики од мене и Натали и Џони седнати на тремот, прегрнати. Изгледаме многу среќно, но јас повеќе не се сеќавам дали брат ми и сестра ми ме задевале или

ме толерираше. Дали некогаш претпоставиле дека една ноќ, тие ќе умрат, а јас ќе бидам оставена да живеам? Дали некогаш замислиле, можеби тоа сончево попладне на сликата, дека ниту еден од нивните соништа нема да се исполни?

„Вина на преживеаните“, би ме потсетил доктор Френк нежно. „Ништо од ова не е твоја вина.“

Приказната на мојот живот.

Тетка Елен беше добра со мене. Кога отидов да живеам со неа, таа имаше четириесет и нешто години и немаше деца, корпоративна адвокатка мажена за својата работа. Имаше едноособен стан во центарот на Бостон, па првата година, јас спиев на софата. Тоа беше во ред затоа што јас и така не спиев во првата година, па двете заедно седевме будни по цела ноќ и гледавме репризи на *Те сакам*, *Луси*, обидувајќи се да не мислиме на она што се имаше случено претходната недела, а потоа претходниот месец, потоа претходната година.

Тоа беше нешто како одбројување, со таа разлика што никогаш не се приближуваш до дестинација. Секој ден е подеднакво катастрофален како и претходниот. Едноставно почнуваш да ја прифаќаш генералната катастрофалност.

Тетка Елен ми го најде доктор Френк. Таа ме запиша во приватно училиште каде што малиот број на ученици во одделенијата значеше дека ќе имам постојан надзор и внимание еден на еден. Првите две години не можев да читам. Не можев да ги процесирам буквите, не можев да се сетам како се брои. Секој ден станував од кревет, а тоа ми црпеше толку многу енергија што не можев да правам ништо друго. Не стекнував пријатели. Не ги гледав наставничките во очи.

Седев, ден за ден, давајќи сè од себе за да се присетам на секој детал, на очите на мајка ми, на вресокот на

сестра ми, на смотаната насмевка на брат ми - бев толку преоптоварена со тоа што во мојата глава немаше место за ништо друго.

И тогаш, еден ден додека одев по улица, видов како еден човек се наведнува надолу и ја бакнува својата мала ќеркичка во врвот од главата. Случаен момент на татковска нежност. Неговата ќерка погледна нагоре во него, а нејзиното мало заоблено лице блесна како сонце.

И моето срце се скрши, туку-така.

Почнав да плачам, липајќи избезумено по улиците на Бостон додека се тетеравев кон станот на тетка ми. Кога таа си дојде четири часа подоцна, јас сè уште липав на кожната софа, па таа ми се придружи. Цела недела плачевме заедно на софата.

„Скапаното копице“, рече таа кога конечно престанавме да липаме. „Тоа ебено, ебено скапано копице.“

И јас се запрашав дали таа го мразеше татко ми затоа што тој ја уби нејзината сестра или затоа што ја заглави со несакано дете.

Приказната на мојот живот.

Јас преживеав. И иако не го помнам тоа секогаш, јас сепак живеам, крајната одговорност на еден преживеан.

Пораснав. Завршив факултет. Станав медицинска сестра за детска психијатрија. Сега ги поминувам деновите во заклучено крило за педијатриска психијатрија во Бостон, работејќи со шестгодишно момче кое веќе слуша гласови, осумгодишно девојче кое се самокасапи, дванаесетгодишен постар брат кој апсолутно не смее да се остави сам со своите помали браќа и сестри.

Ние сме институција за акутна нега. Ние не ги поправаме овие деца. Ние ги стабилизираме, со употреба на соодветни лекови, пријатна средина, поддршка и сите други трикови кои можеме да ги извадиме од раков. Потоа набљудуваме. Се обидуваме да дознаеме што „го

pre` i vej` za da raska` uva[

исклучува“ секое дете и пишуваме препораки за следниот сет од експерти кои на крајот ќе се справуваат со овие деца во некоја резиденцијална програма или институција за долгорочна нега или враќање во домашна средина со надзор.

Дел од нашите деца напредуваат. Се претвораат во најдобрите личности што можат да бидат, триумф по сечија дефиниција. Дел од нашите деца вршат самоубиство. Други вршат убиство. Се претвораат во насловите кои ги читаме во весник: „Проблематичен млад човек си го убил целото семејство.“ И луѓе умираат, без разлика дали имале некаква врска со тоа или не.

Знам што си мислите. Си мислите дека сум ја прифатила оваа работа за да спасувам изгубени деца како мене. Или можеби, уште похеројско, дека сум ја прифатила оваа работа за да спречам трагедии како онаа што му се случи на моето семејство.

Разбирам што си мислите.

Но вие сè уште не ме познавате.

-etvrtok prva glava

Во четвртокот вечерта, детектив Ди Ди Ворен беше излезена на состанок. Тоа не беше нејзиниот најлош состанок во животот. Не беше ни нејзиниот најдобар состанок во животот. Како и да е, беше единствениот состанок по којзнае колку време, па освен ако книговодителот Чип не се покажеше како тотален губитник, таа планираше да го покани кај неа.

Сега засега, јадеа без Чип да прокоментира за огромното свинско ребро во нејзината чинија и нејзиното маќање со лебот во маслиновото масло. Најголемиот дел од мажите се вџашуваа од нејзиниот апетит. Чувствуваа потреба да се пошегуваат за нејзината способност да јаде како маж, а да изгледа како девојченце.

Да, да, таа знаеше дека имаше апетит на сумо борач, но градба на девојка од насловни страници. Па имаше скоро четириесет години, да му се плукнам, досега веќе беше свесна за својот изопачен метаболизам. Дефинитивно не чувствуваше никаква потреба некој плиток маж да го истакне тоа. Храната беше нејзина страст. Во најголем дел затоа што нејзината работа во одделот за убиства во полициската станица на Бостон не оставаше многу време за секс.

Чип беше форензички книговодител. Ги имаше споено сопругата на пријател на еден тип од одделот за убиства. Аха, и на Ди Ди ѝ беше толку логично. Но сепак беше тука, а Чип беше добар. Малку буцкаст во средината, малку ќелав горе, но смешен. Ди Ди сакаше

pre` i vej za da raska` uva[

смешни мажи. Кога Чип се смееше, крајчињата на неговите темно кафени очи симпатично се збрчкуваа и тоа беше доволно добро за неа.

Значи, месо и компири за вечера и ако сè се одвиваше според планот, Чип за десерт.

Па, се разбира, нејзиниот пејџер мораше да почне да свири.

Таа се намурти.

Само ако не е нешто добро, си помисли Ди Ди. По-добро да е некој ебен масакр или нека сум проклета ако се откажам од мојата вечер.

Но тогаш ја прочита пораката и зажали што воопшто помисли таква работа.

Чип, смешниот книговодител, доби бакнеж во образот. Тогаш наредник детективот Ди Ди Ворен тргна.

Ди Ди беше детектив во полициската станица во Бостон скоро дванаесет години. Таа почна со истраги на сообраќајни несреќи и убиства поврзани со дрога, а со текот на времето стигна до големите медиумски настани како откривање на шест мумифицирани трупови во подземна одаја и неодамна, исчезнувањето на прекрасна млада наставничка од Јужен Бостон. Нејзиниот шеф обожаваше да ја става пред камери. Тој сметаше дека не постои ништо подобро од убава русокоса детективка за да се размрдаат работите.

Таа немаше ништо против. Ди Ди обожаваше да работи под притисок. Единствената негативна страна беше цената што ја плаќаше нејзиниот приватен живот. Како наредник во одделот за убиства, Ди Ди беше лидер на тричлен тим.

Ди Ди не спиеше многу. Ди Ди не излегуваше со мажи многу. Ди Ди реално не правеше ништо. Што беше во ред до лани, кога наполни триесет и осум години и кога нејзиниот поранешен љубовник се ожени и основа

семејство. Оведнаш, цврстата дрска детективка која се сметаше себеси за мажена со својата работа почна да чита списанија како *Добро домаќинство* и уште полошо, *Модерна невеста*. Еден ден го купи дури и списанието *Родителство*. Нема ништо подепресивно од скоро четириесетгодишна, слободна детективка за убиства без деца која чита списание со име *Родителство*, сама во својот стан во Норт Енд.

Таа ги фрли списанијата и се заколна дека ќе почне да оди на состаноци. Што водеше до Чип. Односно сега ја водеше кон Дорчестер. Шифрата во пораката беше „Црвена топка“, а тоа значеше дека станува збор за нешто доволно големо и лошо за да се побара помош скоро од сите вработени.

Ди Ди се исклучи од автопатот И-93 и се упати кон лавиринтотодулицинасоседствотокаде главно живееше работничката класа. Меѓу полицајците, Дорчестер беше познат по дрога, пукање и бучни соседски забави кои водеа до уште повеќе дрога и пукање. Соседството беше толку проблематично што полициската станица имаше отворено специјална линија за пријава на врева и имаше назначено возила кои ќе се менуваат за да патролираат на викендите. После петстотини телефонски дојави и бројни превентивни апсења, стапката на убиства, силувања и напади во Дорчестер конечно почна да се намалува. Од друга страна, стапката на провали и кражби растеше. Оди па сфати.

Со водството на навигациониот систем на нејзиното возило, Ди Ди заврши на една прилично убава улица со две ленти и пристојни тревници од двете страни. Куќите имаа по три ката, а во текот на годините беа претворени во еден вид на станбени згради каде што во една куќа можеа да живеат и од шест до осум семејства. Сепак, областа беше убава, тревниците педантно средени, а оградите на тремовите свежо обоени. Таа заклучи дека ова беше подобриот крај на Дорчестер и стана уште пољубопитна.

Забележа неколку полициски возила и забави за да паркира. Беше 20.30 часот во четврток навечер, а августовското сонце штотуку почнуваше да бледее во хоризонтот.

Кога ја прочита локацијата на пејџерот, нејзината прва претпоставка беше дрога. Веројатно пресметка на некоја банда. Веројатно лоша, со оглед на тоа што главниот началник бараше присуство на сите осумнаесет детективи. Ди Ди се посомнева и во колатерална штета. Можеби некоја баба затечена седната на нејзиниот трем, можеби деца кои си играле на тротоарот. Вакви работи се случуваа и не, не стануваа полесни ни со искуството, ни со времето.

Меѓутоа, сега, додека Ди Ди излегуваше од своето возило, закачувајќи ја својата идентификација на структурот од нејзините црни цевка фармерки и вадејќи една обична бела кошула за да ја облече врз блузата и да го покрие своето деколте од состанокот, таа си помисли: *Не е дрога*. Ова беше нешто полошо. Се упати кон тротоарот каде што беа паркирани нејзините колеги, а очигледно и новинарите.

Ди Ди се проби низ првиот бран љубопитни деца и возрасни кои се туркаа. Таа даваше сè од себе да се фокусира, но сепак наслушуваше фрази како „пукање...“, „слушнав виене како свиња на колење...“, „јас ја видов како се враќа со кеси од пазарење пред неполни четири часа...“

„Пардон, пардон. Полиција. Другар, тргни се.“ Ди Ди се проби, клекна да се протне под жолтата лента со која беше поробен тротоарот и конечно пристигна во епицентарот на хаосот.

Куката пред неа беше сива, трикатна, со широк трем и големо американско знаме. Двете врати беа ширум отворени за да се овозможи полесно движење на полицајците и болничарите со колички.

Ди Ди забележа дека прозорците од двете страни на влезната врата имаа нежни чипкани завеси. Освен

американското знаме, на тремот имаше четири весели саксии со цвеќиња, неколку сини столици на преклопување и еден дрвен знак на кој имаше нацртно црвени сардели околу еден жолт збор: *Добредојде*.

Да, ова дефинитивно беше нешто полошо од обична наркоманска пресметка.

Ди Ди воздивна и му пријде на униформираниот полицаец кој беше стациониран на скалите пред тремот. Таа му ги кажа своето име и број на значка. Полицаецот послушно ја заведе во книгата за евиденција, а потоа мавна со главата кон корпата покрај неговите стапала.

Ди Ди послушно извади едни заштитни кеси и ги навлече врз чевлите, а потоа стави една мрежа за коса на главата. Значи ова беше *такво* место на злосторство.

Таа полека се качи по скалите, држејќи се на едната страна. Тремот беше домаќински, педантно одржуван. Доволно чист за таа да се посомнева дека некој неодамна го поминал со метла. *Можеби откако ги распакувал кесите од пазарење, некој член на семејството зачистил?*

Ќе беше подобро ако тремот беше валкан, покриен со прашина. Тоа можеше да даде траги од чевли. Тоа можеше да им помогне да го фатат оној кој ја направил лошата работа што ја чекаше Ди Ди внатре.

Таа длабоко вдиша пред вратата, насетувајќи го мирисот на струготина и засирена крв. Слушна еден новинар како ја довикува за изјава. Го слушна кликањето на фотоапаратите, 'ржењето на медиумскиот хеликоптер и белата врева во позадина. Сеирции одзади, детективи однатре, новинари озгора.

Хаос: гласен, смрдлив, неиздржлив.

Нејзината задача беше да го среди ова.

И таа прејде на работа.

vtora glava vi ktori ja

„Жеден сум“, вели тој.

„Што би сакал да се напиеш?“ му нудам.

„Жено, донеси ми пијалак или ќе ти ја скршам ебена глaвa.“

Тој не звучи луто. Овие работи најчесто се одвиваат така. Понекогаш, бурата доаѓа брзо. Во еден момент гледа телевизија, а веќе во следниот ја парчосува дневната соба. Другпат, тој виси на работ на провалијата. Кажи ја или направи ја правилната работа и мирот ќе се врати. Или од друга страна, кажи или направи погрешна работа и...

Станувам од софата. Четврток вечер, невозможно топла и влажна августовска ноќ во Бостон. Една од оние ноќи кои најубаво поминуваат на плажа или џиновски базен. Многу јасно, ни едното ни другото не е опција за нас. Ние го поминавме попладнето внатре, гледајќи го историскиот канал и ладејќи се со климатизерот. Се надевав дека една тивка вечер би можела да го смири и успокои. Сега не знам.

Внатре во кујната, дебатирам за моите опции. Начрчката на пијалак вклучува цела колекција на нагазни мини: прво, погоди го правилниот пијалак. Потоа одбери ја правилната чаша/шолја/филџан. Да не правиме муабет за: со мраз или без, со цевка или без, со салфета или подметнувач.

Постоеше време кога ќе искоментирав на такво непријателско барање.

Ќе побарав убави зборови, фин глас. *Јас не сум ти*

служинка, ќе го укорев. Ќе се однесуваш со мене со почит.

Но овие работи се случуваат. Не одеднаш. Туку малку по малку, момент по момент, избор по избор. Дознав дека постојат делови од тебе кои откако еднаш ќе ги дадеш, никогаш не можеш да си ги вратиш.

Одбирам сина шолја, омилена во последно време, и вода од чешма - помалку хаос кога неизбежно ќе ми ја истури во лице. Рацете веќе ми се тресат. Неколкупати длабоко вдишувам за да се смирам. *Тој сè уште го нема преминато работ. Запомни, го нема преминато работ. Сè уште.*

Ја носам шолјата во дневната соба каде што ја спуштам на стаклената масичка додека истовремено го набљудувам под трепки. Ако неговите стапала останат рамни и залепени на подот, ќе продолжам со задоволување и смирување. Ако тој веќе мрда, ако цупка со стапалото или го врти рамото како што обично прави пред да зададе ненадеен силен удар, тогаш ќе бегам. Ќе се стрчам накај ходникот, ќе го грабнам седативот и ќе го наклукам.

Ви кажувам, има делови кои откако еднаш ќе ги дадеш, никогаш повеќе не можеш да ги вратиш.

Тој ја крева шолјата, стапала рамни и мирни, раменици лабави. Отпива една експериментална голтка, прави пауза...

Повторно ја спушта.

Јас штотуку, конечно, продолжувам да дишам кога тој ја грабнува пластичната шолја и ми ја треска од страничниот дел на главата.

Јас се повлекувам наназад, не толку многу од силата на ударот на пластичната чаша, туку од шокот.

„Што е ова, да го ебам?“ вреска тој на пет сантиметри од моето утоп мокро лице. „Што е ова, да го ебам?“

„Вода“, одговарам јас глураво.

Тој повторно се обидува да ме удри, водата повторно прска по софата, а потоа трчаеме, јас кон шкафчето со

pre` i vej za da raska` uva[

лекови во тоалетот долу, а тој решен да ме собори на земја за да може да ми ја истреска главата од дрвениот под или да ги замота прстите околу моето грло.

Ми го дофаќа зглобот на крајот од дневната соба. Јас силно трескам на десното колено. Рефлексивно, клоцам. Го слушам како фрустрирано 'ржи кога се ослободувам и прснувам да бегам надолу по скалите.

Ме поткачува од страна, треснувајќи ме од сидот.

„КУЧКА! Кучка, кучка, кучка!“

„Те молам“, шепотам без никаква причина. Можеби затоа што мораш да кажеш нешто. „Те молам, те молам, те молам.“

Ми го грабнува зглобот, стегавјќи толку силно што можам да почувствувам како мали коски се тријат една од друга.

„Те молам, душо“, шепотам повторно, очајна да звучам успокојувачки. „Те молам пушти ме, злато. Ме боли. Ме повредуваш.“

Но тој не пушта.

Погрешно го прочитав, ги испуштив знаците и тој сега е изгубен во мрачното место. Можам да кажам што сакам, да направам што сакам - не е важно, нема да смени ништо. Тој е брутално диво животно на кое му треба да повреди некој.

И си мислам, како што си мислам често во овие моменти, дека јас сè уште го сакам. Го сакам толку многу што срцето ми се крши повеќе од кои било коски. И сега, дури и сега, морам да бидам внимателна. Не сакам да го повредам.

Тогаш, во следната секунда, замавнувам со стапалото и го удирам зад чашката на коленото. Тој паѓа во истиот момент кога јас ја ослободувам раката. Се стрчувам кон тоалетот, го отворам шкафчето со лекови со тресок и избекумено го барам портокаловото шишенце со седативи.

„Ќе те убијам!“ грми тој во ходникот. „Ќе те прободам

милион пати. Има да ти ја откорнам ебената глава. Ќе ти го изедам срцето. Ќе ти ја исцедам крвта. Ќе те убијам, ќе те убијам, ќе те убијам.“

И тогаш го слушам звукот што не сакам да го чујам - *шлал, шлал* на неговите боси стапала додека врти низ ходникот и трча кон кујната.

Ативан, ативан, ативан. По ѓаволите, каде е ативанот?

Го удирам шишенцето со страничниот дел на раката. Паѓа на подот, се тркала по плочките.

Слушам уште еден вресок, чист природен бес, и знам дека штотуку открил дека ги заклучив кујнските ножеви. Го направив тоа пред две недели, сред ноќ, додека тој спиеше. Мораш да бидеш еден чекор понапред, секогаш. Мораш.

Шишенцето со седативот се стркала зад тоалетната шолја. Моите прсти премногу се тресат. Не можам да го дофатам, не можам да го извадам. Сега слушам трескање. Трескање на кујнските шкафчиња од црешово дрво, удирање по нивните вратички, фрлање чаши, чинии, сервиси по увозните италијански плочки. Пред неколку години, ги заменив сите работи со пластични и тоа само уште повеќе го нервира. Мора да ја распарчи кујната, го прави тоа секојпат, иако тоа што пластичните предмети не се кршат како стаклените го збеснува уште повеќе.

Уште еден гласен тресок, а потоа тишина. Несвесно забележувам дека го држам здивот, а потоа се наведнувам над тоалетната шолја и посегнувам по проклетите апчиња. Тишината се развлекува, вознемирувајќи ме уште повеќе од агресивното уништување.

Што прави? Што нашол? Што сум пропуштила?

По ѓаволите, ми треба ативанот веднаш.

Се присилувам да дишам, да ги смирам моите нерви. Крпа, тоа е трикот. *Замотај крпа, пикни ја зад шолјата, истуркај го шишенцето од другата страна. Конечно.*

Со седативот цврсто во рака, полека излегувам на

прсти во ходникот во мојот сега тивок дом, веќе преплашена од тоа што би можела да најдам.

Еден чекор. Два, три, четири...

Стигнувам до крајот на ходникот. Пространа дневна соба од левата страна проследена со формална трпезарија, а потоа гурманска кујна од десната страна и кружно претсобје зад неа. Сиркам зад исушениот фикус во аголот, а потоа влегувам во дневната соба на прсти, внимавајќи на точките каде може да се чека во заседа зад седмоседот на Г, покрај домашното кино и под долгите свилени завеси.

Што пропуштив? Што не зедев предвид и што скапо ќе ме чини?

Други слики го преплавуваат мојот мозок. Од оној пат кога скокна од шпајзот со дрвен чекан за месо и ми скрши две ребра пред да успеам да побегнам. Од првиот пат кога го зеде сатарот за месо, напаѓајќи ја мојата рака, но во збеснатата избезумена состојба си го расече сопствениот бут. Се исплашив да не повредил артерија и да не искрвари ако побегнам, па останав да стојам во место и најпосле успеав да му го извлечам ножот од рака. Потоа го смирував и тешев додека тој липаше од болка, а крвта од двете наши рани се цедеше на персискиот килим под нашиот прекрасен заоблен свод.

Не можам да мислам на овие работи сега. Морам да останам фокусирана. Да го најдам. Да го смирам. Да го успијам со апчињата.

Се движам низ дневната соба на прсти, приоѓајќи ѝ на трпезаријата, набљудувајќи ги сите агли во сенка, обидувајќи се да начујам, да не дојде некој звук од зад мене. Кујната се отвора кон претсобјето. Тоа му го олеснува вртењето во круг и напаѓањето одзади. Нога по нога, сантиметар по сантиметар, со седативите цврсто стегнати во рака како спреј солзавец.

Го наоѓам во кујната. Ги соблекол фармерките и сега врши нужда на килимот. Погледнува нагоре додека му

приоѓам, а на неговото лице има злобно победнички израз.

„Што мислиш за твојот скапоцен килим сега?“ подбивно се смешка тој. „Што е толку ебено *специјално* кај него сега?“

Смирено му приоѓам, кревајќи го шишенцето со ативанот. „Те молам, срце. Знаеш дека те сакам. Те молам.“

Како одговор, тој зема од изметот и си го размачкува по голиот стомак.

„Ќе те убијам“, вели, сега посмирено, разговорно.

Јас не велам ништо, само му го подавам шишенцето со апчињата.

„Ќе те убијам сред ноќ. Но прво ќе те разбудам. Сакам да *знаеш*.“

Ги кревам апчињата.

„Си ги заклучила ножевите“, вели мелодично како да пее. „Си ги заклучила ножевите. Но дали ги заклучи *сите* ножеви? Дали, дали, дали?“

Тој се смешка, радосно, а мојот поглед инстинктивно се впери во решетките за сушење и сите предмети кои сега се расфрлени по кујнскиот под. Имаше ли нож таму? Миев ли нож утрово? Не можам да се сетам и тоа скапо ќе ме чини. Нешто секогаш ќе ме чини.

Го вратам капачето на шишенцето со апчињата. „Време е за одмарање, душо. Знаам дека ќе се чувствуваш подобро откако малку ќе одмориш.“

Ставам неколку таблети на дланката и му се приближувам доволно за топлината и смрдеата на неговото тело да ми ги исполни ноздрите. Полека му ја отворам устата со еден прст и му ја пикам првата шумлива таблетка во кесичката на образот.

За возврат, тој ги става валканите прсти околу мојот врат и речиси нежно ми ја трие празнината под грлото.

„Ќе те убијам брзо“, ми ветува. „Со нож. Ќе го пикнам сечилото внатре. Баш тука.“

pre` i vej` za da raska` uva[

Неговиот палец го допира пулсот кој диво бие во моето грло, како умствено да си го вежба смртоносниот удар.

Тогаш можам да забележам дека мускулите на неговото лице почнуваат да се опуштаат како што апчето почнува да делува. Рацете му се обесуваат покрај телото и повторно се насмевнува. Овој пат слатко. Зрак сонце низ бура. И мене ми доаѓа да плачам, но не плачам.

Има делови од тебе, толку многу делови од тебе, кои, откако еднаш ќе ги дадеш, никогаш повеќе не можеш да ги вратиш.

Десет минути подоцна, го сместувам во кревет. Му ги соблекувам останатите алишта. Му го пребришувам телото со влажни марамчиња иако, од претходни искуства, знам дека мирисот на изметот ќе се задржи на неговата кожа. Подоцна, тој ќе ми поставува прашања за тоа, а јас ќе го лажам кога ќе му одговарам затоа што тоа е она што научив да го правам.

Го средувам него. Се средувам самата. Садовите ќе поминат низ машината за садови, а потоа ќе бидат вратени во кујнските шкафчиња. Килимот ќе биде оставен на тротоарот за дента кога ќе поминуваат ѓубрециите. Но сè тоа може да почека.

Сега, во тишината на последицата, се враќам во неговата соба. Под светлината на столната ламба им се воодушевувам на тивките мирни линии на неговото лице. На неговата златна коса, русото вртлоче над неговата лева слепоочница, едниот рус прамен кој расте во спротивен правец од сите други и никако не може да се смири со чешлање. Неговите усни кои секогаш се малку испапчени кога спие, како на бебе. Го галам по мекиот образ. Ја земам неговата рака, која сега е млитава, која сега не уништува, не повредува и ја држам во својата.

И се прашувам дали вечерва ќе биде ноќта кога тој конечно ќе ме убие.

Запознајте го Еван. Мојот син.

Тој има осум години.